

සුඛස් සිතිවිලි

විවෘත 'අ' හඬ ඇති සමහර පද හඳුනාගැනීම පහසු වනු පිණිස (කොළඹ: බිල්ල: නාවනව:) විසර්ගය (:) යොදා ඇත.

අ: / ගහ: , ඇ / ඇහ, ඉ / හිහ, උ / පුහ (පුහ පොල් ගෙඩිය) ඵ / කෙන (කෙස්) ඔ / කොහො (රතු කොහො යනු ගමක නමකි. රතු පාට මළල සහිත ගෙඩි ඇති ගසක් නිසා ඒ නම හැදී ඇතැයි සිතමි) යන වචන සකස් වී ඇති සැට විමසමින් අද සුඛස් සිතිවිල්ලට මුල පුරමි.

වී ක ධර්මබන්ධු

ගස් - ගස / ගහ: , ඇස් - ඇස / ඇහ, හිස් - හිස / හිහ, පුස් - පුස / පුහ, කෙස් - කෙස / කෙන, කොස් - කොස / කොහො ආදී (කොන - කොනක් යනුවෙන් ද වනජේ ඇත) වචන ඔබට හිතට අහන්නටත් දකින්නටත් ලැබේ.

ගස්, පස්, මස්, වස් වැනි වචන ගස පස, මස, වස වේ. අනතුරුව ඒ පද ම ගහ, පහ, මහ, වහ (වහ යන්න තවත් වැඩි 'වා' වේ. එක් වා දහස් , පස් වා දහස්) වේ. මේ පදවල අග ඇති 'හ' යන්නට පෙරව ඇත්තේ විවෘත අ: හඬ ඇති අකුරකි. ඒ අනුව එයට පරව ඇති 'හ:' යන්න ද විවෘත 'ආ:' හඬ නැවැත්. දොළොස් 7 දොළහ, පහස 7 පහත, කොරොස 7 කොරන වැනි පදවලට ද ඒ රීතිය බලපායි.

ඇහැ, පැහැ, රැහැ යන පදවල මුලින් ඇති 'ආ' හඬ අනුව ඉන් පරව ඇති 'හ' යන්න 'හැ' වේ.

සිහ, ඉහ, හිහ, පලිහ යන පදවල මුලින් ඇති 'ඉ' හඬත් උහ, පුහ, කුහ (උ) යන පදවල ඇති 'උ' හඬත් නිසා ඉන් පරව ඇති 'හ' යන්න සංවෘත ව කියවේ.

කෙන, පෙන (පෙනෙකම්), මෙන (මෙනෙවර) යන පදවල මුලින් ඇති 'ඵ' හඬ අනුව ඉන් පරව ඇති 'හ' යන්න 'හෙ' වන අතර, කොහො, මොහො, ලොහො (ලෝහ) යන පදවල 'ඔ' හඬ අනුව ඉන් පරව ඇති 'හ' යන්න 'හො' වේ.

මේ නිදසුන් අනුව පෙනෙන්නේ ගස / ගහ, ඇස / ඇහැ, ඉස / ඉහ, උස / උහ, කෙස / කෙන, කොස / කොහො වීම සිය බසේ විශේෂ ලක්ෂණක් බවයි.

අහ (උඩ අහ - උඩහ), කහ, පහ, ගහ, පහත, දොළහ වැනි 'හ' යන්නෙන් අවසන් වන පද හැඳින්වීම විවෘත 'අ' හඬත් අවසන් වන පද අපේ ලියන බසේ දක්නට හැක.

ලියන බස එසේ උවත් දොඩන බස ඊට වෙනස්ය. 'අ' හඬත් අවසන් වන බොහෝ පද විවෘත 'අ' බවට පත් වේ.

බත් කාල: ඉවර ද ?
මං නාල: ඉවරයි.
පොල් ගාල: (තෙල් ගාල:)
දොර වනල:, දර පලල: ආව
සිය: නාවනව:, කොළඹ: පිනනව:
මාම: / අයිය: / බාප: බිල: වැනෙනව: වැනි විසර්ගය සහිත පද කියවෙන්නේ විවෘත 'අ' හඬ ඇතිවයි. මේ වචන වල අග අකුර සංවෘත වත් විවෘත වත් කිව හැකිය. සිය / නාල / පාල / බාල / නිමල / කමල වැනි පද අග අකුර සංවෘත ව කියන විට (එය ලියන බසේ රීතියයි) එක් තේරුමකුත් අග අකුර විවෘතව කියන විට වෙනස් තේරුමකුත් දෙන බව ඔබ දැනි. පැරණි ලියවිලිවල සංවාද පවා ලියා ඇත්තේ ලියන බසිනි.

"ස්වාමිනි, මක්කලී ගෝසාලයනි, කුලලාකුල කර්මයෝ නම් ඇති දෙයක් ද ? සුවරිත දුශ්චරිත කර්මයන්ගේ පලවිපාකයක් ඇද්දැ ?" යි (මිලිද මහරජානෝ) විචාලන."

"මහරජානනි, කුමක් කියන නිසාද ? කුලලාකුල කර්මයෝ නම් නැත. සුඛාන දුශ්ඛාන කර්මයන්ගේ ඉශ්චාතිශ්චල විපාකයක් නම් නැත. මහරජානනි, මේ ලෝකයෙහි යම් කෙනෙක් රජ වුවානු ද, ඔහු නැවතත් පරලොවට ගොසිනුත් රජ ම වෙයි. යම් කෙනෙක් බ්‍රාහ්මින වුවානු ද, වෙලෙඳ වුවානු ද, ගොවි වුවානු ද, වන්ඩාල වුවානු ද, මල්පර (මලමුතු ?) ආදී කුහු දමන්නානු ද, ඔහු නැවත පරලොවට ගොසිනුත් බ්‍රාහ්මින වෙලෙඳ ගොවි වන්ඩාල පුක්කුෂ ව උපදනානු වෙයි. එසේ හෙයින් කුලලාකුල කර්මයන්ගේ කුමන ප්‍රයෝජනයක් දැ" යි (මක්කලීගෝසාල නෙම) කියේය." (සිංහල මිලින්දපුස්තකය)

දැන් අපි අද ලියැවුණු ආගම හා බැඳුණු පොතක සංවාදයක් කියවමු.

"මට නම් දැන් මේ ගිහි ජීවිතේ එපා වෙලා, මහන වෙන්න ඇත් නම් හොඳයි කියලත් හිතෙනවා."

"නැහැ නැති ඒ අදහස වැරදියි. ඔයා මහන වෙන්නේ ඇත්තටම ගිහි සැප එපා වෙලා නොවෙයි, ජයන්ත ගැන තත්තාව - ඊර්ෂ්‍යාව - ක්‍රෝධය මේ ඔක්කොම එකතු වෙලා තියන නිසයි. ඔයා ප්‍රශ්න වලින් පැහැලා යන්න හිතාගෙන, නැත්තම් ජයන්තට පාඩමක් උගන්වන්න කියලා හිතාගෙනයි ඔය මහන කමක් ගැන කතා කරන්නේ. එහෙම වුනහම ඒ මහන කමේ වටිනාකමක් තියනවා ද ? එහෙම මහන වුනත් ඔය එකතු වෙලා තියෙන - පැහැන තරහව ඊර්ෂ්‍යාව අඩු වෙයි කියලා ද හිතන්න?" (ආශා - නිර්වාණ)

මෙය දොඩන බසට බොහෝ සේ ලං වී ඇතත් නියම දෙඩන බස මීට තරමක් වෙනස් ය.

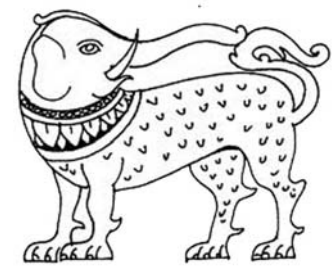
මා නම් මේ සංවාදය ලියන්නේ,

"මටනං දැං මේ ගිහි ජීවිතේ එපා වෙලා, මහන වෙන්න ඇත්තං හොඳයි කියලත් හිතෙනවා."

"නැහැ නැති. ඒ අදහස වැරදියි. ඔයා මහනවෙන්නේ ඇත්තටම ගිහි සැප එපා වෙලා නොවෙයි, ජයන්ත ගැන (නියන) තත්තාව - ඉර්ඝියාව - කොරෝදෙ මේ ඔක්කොම එකතු වෙලා: තියන නිසයි. යි. ඔයා ප්‍රශ්නවලට පැහැලා යන්න හිතා ගෙන, නැත්තං ජයන්තට පාඩමක් උගන්වන්න කියලා: හිතා ගෙනයි ඔය මහනකමක් ගැන කතා කරන්නේ ! එහෙම උනාම ඒ මහනකමේ අගයක් නෑ. එහෙම මහන උනත් ඔය එකතු වෙලා: තියන - පැති පැති තියන තරහව - ඉර්ඝියාව අඩු වෙයි කියලා: ද හිතන්නේ:" (මේ කතුවරයාගේ අදහස මම දැන් ඔසවා අනුමත කරමි. මම බොරු මහන කම තේරුම් ගත හැකි - සැබෑ මහනකම තේරුම්ගත නොහැකි පටිකාරයෙක් වෙමි)

මා මේ ලිපියෙන් යලිත් පෙන්වා දෙන්නේ අපේ බසේ මහා පැවැත්ම සඳහා පදයක මැද කිව්වාට / කිව්වාට, ඇනුවාට / ඇනුවාට, පිලිස්සුවාට / පිලිස්සුවාට සහ පදයක අග (සියා / සිය: නාලා / නාල: තරහා / හරහ: නාවනවා / නාවනවා:) විවෘත 'අ' හඬ ඇතිව කියවිය යුතු බව ඇගවීමටත් පදයක් මුල සංවෘත හඬ ඇතිව කියවිය යුතු බව ඇගවීමටත් (අකවුන්ට / අ'කවුන්ට, අකෝසියන් / අ'කෝසියන් කන්ටේන / ක'න්ටේන - පර්න් / පා'න්, බර්ලින් / බා'ලින්, ගර්කින් / ගා'කින්) කිසි යම් ලකුණක් යෙදීමේ අවශ්‍යතාවයි. පද බෙදීමක් නොකොට (සෙල්ලිපි - පුස්තකාලයෝ) ලියූ අපි අද බෙදුණු ලිවීමත් (සම්මතයක් නැත) විරාම ලකුණු නැතිව ලියූ අපි අද විරාම ලකුණ බාවිතා කරමින් ලිවීමත් සිහිපත් කරමි.

සුභාෂිතයෝ

අබරන සමග සිරි පිරිවර ද තම නොදෙරන තැන යෙදව හොත් නොම වේ අපමන රජ ඉසුරු ලදවත් මුල සිලුමින සරන බඳ හොත් අපහර

ගැදි කවිය :
අබරන සමග නම වෙත සිරි පිරිවර ද නොදෙරන තැන යෙදව හොත් දිමුත නොම වේ. මුල දියන අපමන රජ ඉසුරු ලදවත් සිලුමින සරන බඳ හොත් අපහස කරන

අදහස : තමන් පලදින ආබරනත්, තමන් වෙත සිටින පිරිවරත් (නුසුදුසු) නොගලපෙන තැනක යෙදවිනොත් බැබලීමක් ඇති නොවේ, මුල ලොවෙහි රජ ඉසුරු ලැබුනත් නිසෙහි පලදින මැනික (සිලුමින) පයෙහි බැන්දොත්, එය එයට කරන අපහාසයකි.

පාවහන් කළු එල්ලා ගැනීම, සිලුමින පා වහනේ බැඳ ගැනීම, සිරියහන් කිලියේ, දිය කිලියේ, වැසිකිලියේ පිරිවර සෙනෙත රඳවා තැබීම වැනි වැඩ මෙයින් අදහස් කරන්නී සිතමි.

අබරන - නොදෙරන - අපමන - සිළුමින යන පද හතර ගලපා ඇත්තේ හතරවන අකුර 'නා' එල්ලව ඇතිව ලිවීමයි. නුසුදුසු / නොගලපෙන යන අරුත දීම සඳහා "නොදෙරන" (නොතැන්) යන පදය පසවා (පුසුත කොට) ඇත්තේ එහෙයිනි.

මහකුන්, සුදුනන්, දුදුනන් ගැනම පුහ පුනා කියන කිවියා ඉඳහිට වෙනත් දේ ගැන ද ලියයි. මේ එබඳු නැතකි.

මුල දියන රජ ඉසුරු ලදවත් යන්න දෙවිදියකට තේරුම් ගත හැකිය. "මුල ලොවට ම අහ රජ උවත්" යන්න එක තේරුමකි. "මුල ලොව පුරා ඇති යස ඉසුරු ලැබුනත්" යන්න අනෙක් තේරුමයි.

මුල දියන යන්නෙන් අදහස් කළේ එද දැන සිරි දැබිලි හා ඒ අවට ඇති රටවල් විය යුතුය. ඇමරිකාව, ඕස්ට්‍රේලියාව වැනි රටවල් ගැන හෝ පොලොව ගෝලාකාර වස්තුවක් බව හෝ එද කොසා ගෙන නොගිබිනි.

කරා(යේ), කරති, කරමින්, කරන යනු 'කර' දාතුව මුල් කරගෙන හද ගන්නා ක්‍රියා පද හතරකි. කරති - කරන යනු එකිනෙකට හාත්පසින් ම වෙනස් ක්‍රියා පද දෙකකි. කරති යන්න කරත් විය හැකිය. එහෙත් එය කරන යනුවෙන් ලිවීම සරසවි මුව තබර රැදී කිවියරුන්ට මිස අපට කල හැකි දෙයක් නොවේ. අප එය ලියූ විට වැරදිය.

'දිය' යනු ලෝකයයි. සමහර උගතුන්ගේ මතය අනුව එය හැඳෙන්නේ දිය + අත් - දියත්, දියත් + අ - දියන වීමෙනි.

මා දැන්ගේ වෙනත් අදහසකි. කියවීමේ පහසුව සඳහා වචනයක අග වෙනස් වීමත් (ගිරානු 7 ගිරවු 7 ගිරවි, ඇනා 7 ඇතු, අසා 7 අසු මෙනි), වචනයක අගට අකුරක් එකතු වීමත් (දිය + හ, නලල + හ, මුන + හ, උන + හ, මහ + හ + සිර + ස, සිසිල + ස, වරල + ස - දිය + ර, වස + ර, කුන + ර - කොර + ල, අඩ + ල, ඉහ + ල, පා + ල (පහල) මෙනි සිය බසේ දහමයි.

වී. ක. ධර්මබන්ධු